

AFZENDER: LievenseCSO Milieu B.V. / Postbus 422 / 8901 BE Leeuwarden

BugelHajema Adviseurs B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE LEEUWARDEN

DATUM

11 mei 2016

ONDERWERP

Quick scan beschermde natuur GNIPA 1514 Zwolle-Heerenveen,
deelrapport gemeente Steenwijkerland definitief

Geachte [REDACTED],

Hierbij ontvangt u de, in verband met de geplande werkzaamheden voor GNIPA 1514 Zwolle-Heerenveen, door Natuurbalans - Limes Divergens B.V. uitgevoerde quick scan beschermde natuur.

Indien u hierover nog vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met ondergetekende (tel. [REDACTED] of via mail [REDACTED]).

Met vriendelijke groet
LievenseCSO Milieu B.V.

[REDACTED]
Projectmanager

BIJLAGE(N)

- Quick scan beschermde natuur deelrapport gemeente Steenwijkerland

UW KENMERK

-

ONS KENMERK

16F086FF-D

CONTACTPERSOON

[REDACTED]

TELEFOON

[REDACTED]

E-MAIL

[REDACTED]

LievenseCSO Milieu B.V.

CORRESPONDENTIEADRES
Postbus 422
8901 BE Leeuwarden

BEZOEKADRES
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

TELEFOON

[REDACTED]

E-MAIL

[REDACTED]

WEBSITE
LievenseCSO.com

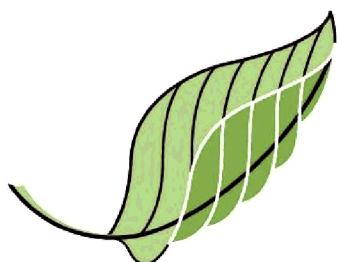
IBAN

[REDACTED]

KAMER VAN KOOPHANDEL
30152124

BTW NUMMER
NL. 8075.03.368.B.01

QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR
GNIPA 1514 Zwolle-Heerenveen
Deelrapport gemeente Steenwijkerland

In opdracht van: LieveenseCSO Milieu B.V.

Opgesteld door: S. van de Koppel & [redacted]

Projectnr. Natuurbalans: 16-034

Projectnr. LieveenseCSO: 16F086

Datum: 10 mei 2016

Colofon

© 2016 Natuurbalans - Limes Divergens BV / LievenseCSO Milieu B.V.

Tekst en samenstelling: S. van de Koppel MSc & [REDACTED]

Eindverantwoordelijk: [REDACTED]

Projectnummer Natuurbalans: 16-034

Projectnummer LievenseCSO: 16F086

In opdracht van: LievenseCSO Milieu B.V.

Wijze van citeren: [REDACTED] & [REDACTED] 2016. Quick scan beschermde natuur. GNIPA 1514 Zwolle-Heerenveen. Deelrapport gemeente Steenwijkerland. Toetsing aan de Nederlandse natuurwetgeving. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Natuurbalans-Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans-Limes Divergens BV. De opdrachtgever vrijwaart Natuurbalans-Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	INLEIDING.....	5
2	BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP	7
3	ONDERZOEKSMETHODE.....	8
3.1	Te onderzoeken soorten	8
3.2	Inventarisatie beschermde soorten	8
3.3	Effectanalyse.....	8
3.3.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	8
3.3.2	Voortoets Natuurbeschermingswet 1998	9
3.3.3	Beoordeling Natuurnetwerk Nederland	9
4	TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	10
4.1	Resultaten modificatie 19 (N-500-10-KR-034/035 Verlegging Wanneperveen)	10
4.1.1	Beschrijving ingreep	10
4.1.2	Beschrijving beschermde soorten	11
4.1.3	Mitigerende maatregelen.....	12
4.1.4	Consequenties Flora- en faunawet.....	13
4.2	Resultaten modificatie 20 (Nieuw schema S-4082 NAM Gasthuisdijk).....	14
4.2.1	Beschrijving ingreep	14
4.2.2	Beschrijving beschermde soorten	14
4.2.3	Mitigerende maatregelen.....	16
4.2.4	Consequenties Flora- en faunawet.....	16
4.3	Resultaten modificatie 21 ((N-500-10-KR-042 Vervangen Triform Nieuwe Vaart).....	17
4.3.1	Beschrijving ingreep	17
4.3.2	Beschrijving beschermde soorten	17
4.3.3	Mitigerende maatregelen.....	19
4.3.4	Consequenties Flora- en faunawet.....	19
4.4	Resultaten modificatie 29a (Verlegging N-500-10-KR-062-069 De Blesse).....	20
4.4.1	Beschrijving ingreep	20
4.4.2	Beschrijving beschermde soorten	20
4.4.3	Mitigerende maatregelen.....	22
4.4.4	Consequenties aan de Flora- en faunawet	22
5	VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET 1998	23
6	BEOORDELING NATUURNETWERK NEDERLAND	25
7	CONCLUSIES	26
7.1	Consequenties natuurwetgeving	26
7.2	Mitigerende maatregelen	26
7.3	Aanbevelingen	27
7.4	Samenvatting	27
8	BRONNEN	28

1 INLEIDING

Voor werkzaamheden die worden uitgevoerd door Gasunie of in naam van Gasunie moet vooraf worden vastgesteld of deze werkzaamheden kunnen leiden tot een aantasting van natuurwaarden zoals deze zijn gedefinieerd in de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 of provinciale verordeningen.

Indien is vastgesteld dat er mogelijk voor natuurwaarden verstorende werkzaamheden zullen worden verricht, zal een natuuronderzoek moeten worden uitgevoerd. Het natuuronderzoek heeft als doel de impact van de werkzaamheden op deze natuurwaarden vast te stellen, te bepalen of een ontheffing en/of vergunning noodzakelijk is en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen moeten worden getroffen.

De eisen voor het uitvoeren van natuuronderzoek zijn vastgelegd in de specificatie CSK-14-N "Natuuronderzoek" (N.V. Nederlandse Gasunie, 2015).

Aanleiding

Voor renovatie van het regionale gastransportnet heeft N.V. Nederlandse Gasunie het Gasunie Network Improvement Program (GNIP) ontwikkeld. Binnen dat programma zijn werkzaamheden voorzien aan het leidingtracé Zwolle - Heerenveen. In het kader van een RO procedure is onderzoek nodig aan een aantal modificaties. Binnen de gemeente Steenwijkerland gaat het om de volgende modificaties:

- MOD 19: (N-500-10-KR-034/035) Verlegging Wanneperveen
- MOD 20: Nieuw schema S-4082 NAM Gasthuisdijk
- MOD 21: (N-500-10-KR-042) Vervangen Triform Nieuwe Vaart
- MOD 29a: (N-500-10-KR-062-069) Verlegging De Blesse (zuidelijk deel van het tracé)

Uitvoering van de voorziene werkzaamheden kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Nederlandse natuurwetgeving. Daarbij zijn de volgende onderdelen van belang:

1. De *Flora- en faunawet* (in het vervolg Ffwet), die de bescherming regelt van plant- en diersoorten. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Ffwet ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing ad artikel 75.
2. De *Natuurbeschermingswet 1998* (in het vervolg Nbwet), die de bescherming regelt van natuurgebieden. Indien het voorgenomen project in strijd is met de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, is mogelijk een vergunning Nbwet noodzakelijk.
3. Het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN, voorheen EHS). Deze beleidsregel is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden.

Deze rapportage gaat uit van de actuele wet- en regelgeving. Op het moment van goedkeuring van het natuuronderzoek gelden hiervoor de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Met deze wetgeving is bij de quick scan beschermde natuur specifiek rekening gehouden. De ingangsdatum van de nieuwe Wet Natuurbescherming is voorsnog 1-1-2017.

Doelstelling

Het natuuronderzoek heeft als doel de impact van de werkzaamheden op beschermde soorten, gebieden en/of habitats vast te stellen, te bepalen of een ontheffing en/of vergunning noodzakelijk is en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen moeten worden getroffen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft ligging en begrenzing van de ingreeplocatie en gaat in op de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 3 volgen opzet en uitvoering van het voorliggende onderzoek. In hoofdstukken 4, 5 en 6 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan respectievelijk de Ffwet, de Nbwet en provinciale verordeningen. In hoofdstuk 7 worden de belangrijkste conclusies op een rij gezet.

2 BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP

Locatie

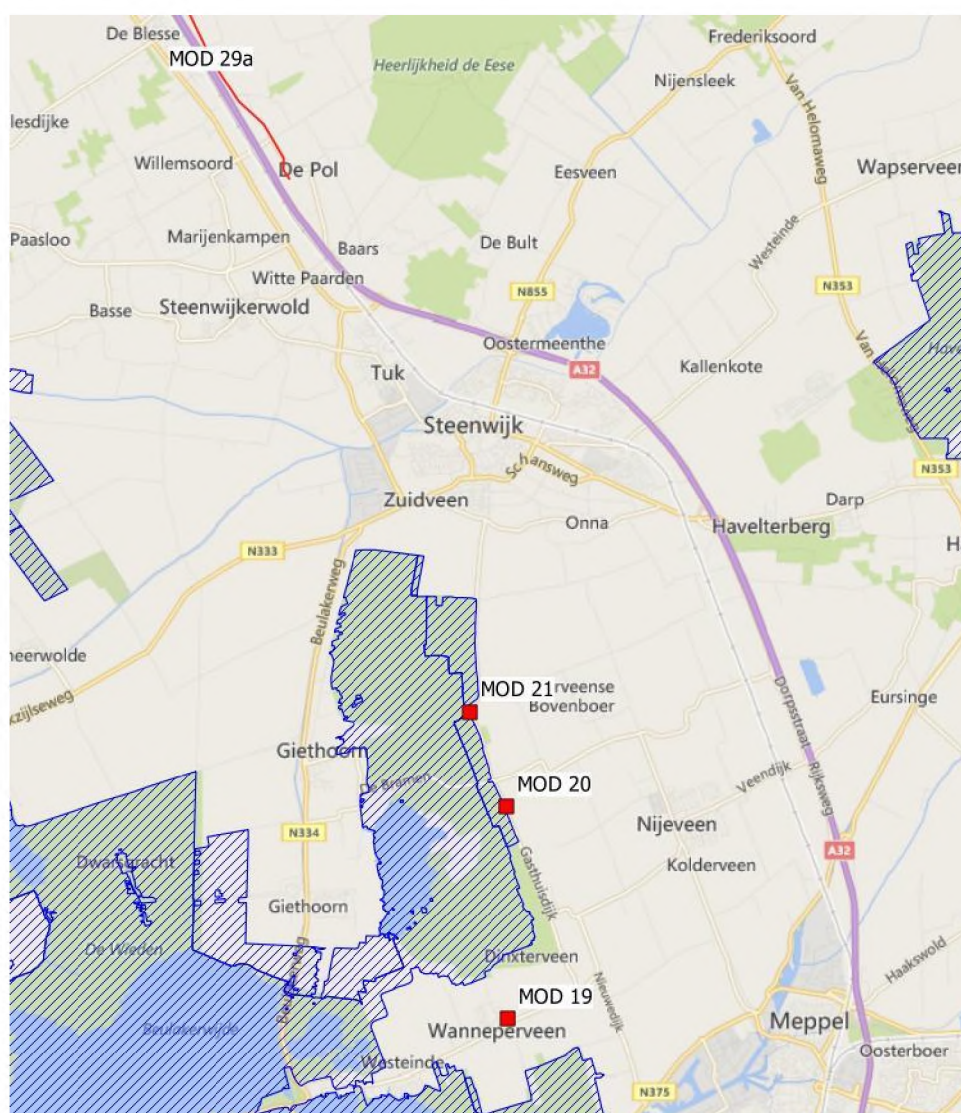
De ingreeplocaties bevinden zich in gemeente Steenwijkerland. Modificaties 19, 20 en 21 liggen tussen de plaatsen Giethoorn en Meppel, modificatie 29a ten noorden van Steenwijk (figuur 1).

Geplande werkzaamheden

Een beschrijving van de geplande werkzaamheden per modificatie is in hoofdstuk 4 opgenomen.

Uitvoeringsperiode

De periode van uitvoering is nog niet bekend.

Figuur 1. Ligging van modificatie 19, 20, 21 en 29a rond Meppel en Steenwijk. Met blauwe arcering zijn Natura 2000-gebieden aangegeven

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 TE ONDERZOEKEN SOORTEN

Bij toetsing aan de Ffwet gaat het in geval van ruimtelijke ontwikkelingen om soorten van tabel 2 en 3 van de AMvB artikel 75. Voor soorten van tabel 1 geldt bij uitvoer van ruimtelijke ontwikkelingen een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ffwet.

Bij toetsing aan de Nbwet gaat het om kwalificerende soorten en habitattypen waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied is aangewezen.

3.2 INVENTARISATIE BESCHERMDE SOORTEN

Bureaustudie

Voor het onderzoek zijn archiefgegevens verzameld van beschermde planten en dieren in de omgeving van de ingreeplocatie. Hiervoor is in de eerste plaats de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze databank bevat waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. Gegevens zijn opgevraagd van de afgelopen tien jaar.

Veldonderzoek

De ingreeplocatie is op 14 maart 2016 bezocht door een ecooloog van bureau Natuurbalans – Limes Divergens. Tijdens dat veldbezoek is gezocht naar beschermde natuurwaarden en is een inschatting gemaakt van de potenties van de ingreeplocatie voor streng beschermde soorten op basis van een habitatbeoordeling (expert judgement). Die kennis is nodig om mogelijke effecten op streng beschermde soorten in beeld te brengen. Ook is een inschatting gemaakt van de noodzaak voor vervolgonderzoek.

3.3 EFFECTANALYSE

3.3.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Voor uitvoering van ruimtelijke ingrepen op een locatie met beschermde soorten gelden de volgende mogelijkheden:

1. Voorkom schade door het treffen van mitigerende maatregelen.
2. Werk volgens een goedgekeurde gedragscode.
3. Vraag ontheffing van de Ffwet aan.

1. Mitigerende maatregelen

Voorkom overtreding van de Ffwet door uitvoering van mitigerende maatregelen. Van belang is dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen gewaarborgd blijft. Een goed hulpmiddel vormen de Soortenstandaarden die door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld.

Om zeker te zijn dat de voorgenomen maatregelen voldoende zijn, kunnen deze ter controle worden voorgelegd aan RVO. Indien zij akkoord gaat, ontvangt u een besluit waarin staat dat u geen ontheffing nodig heeft, omdat de voorgestelde maatregelen zijn goedgekeurd. Met deze beschikking kan worden aangetoond dat men zich houdt aan de Ffwet.

2. Werken volgens goedgekeurde gedragscode

Naast de algemeen vrijgestelde soorten (Ffwet tabel 1) zijn er ook andere soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels die beschrijven op welke manier schade aan beschermde soorten zoveel mogelijk voorkomen kan worden bij het uitvoeren van activiteiten.

3. Ontheffing Ffwet

Kan behoud van de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten ondanks voorgaande stappen niet worden gegarandeerd, dan is een ontheffingsaanvraag nodig. Bij beoordeling daarvan worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (Tabel 3-soorten).
- Is er een andere bevredigende oplossing? (Tabel 3-soorten).
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien compenserende maatregelen getroffen moeten worden, houdt dat per definitie in dat de functionaliteit niet behouden kan blijven en dat er ontheffing aangevraagd moet worden.

3.3.2 Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

Door middel van een voortoets wordt bepaald of er voor de voorgenomen ingreep een vergunningplicht geldt ex artikel 19d van de Nbwt. In de voortoets worden de volgende vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie in een Natura 2000-gebied of binnen de invloedssfeer ervan (externe effecten), waardoor er een kans is op negatieve effecten?
2. Wat zijn de mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie?
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten?
 - b. leiden tot afname van kwaliteit of omvang van kwalificerende habitats?
 - c. significant negatief zijn voor realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen?

Uiteindelijk wordt een antwoord gegeven op de vraag of er een vergunning op de Nbwt vereist is en zo ja, middels welke toets een verlening daarvan dient te worden beoordeeld; een zogenaamde *verstorings- of verslechterings*toets of een *passende beoordeling*.

3.3.3 Beoordeling Natuurnetwerk Nederland

Bij ingrepen in de NNN geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in beginsel niet toegestaan zijn als daardoor de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied binnen de NNN significant wordt aangetast. De ingreep kan alleen plaatsvinden als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval dienen de negatieve effecten gemitigeerd worden.

Voor het bepalen van de effecten op het NNN worden de volgende stappen doorlopen:

1. Vindt de voorgenomen ingreep plaats binnen de begrenzing van het NNN?
2. Is er een kans op significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN?
3. Zo ja, zijn er maatregelen mogelijk om negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden te voorkomen.

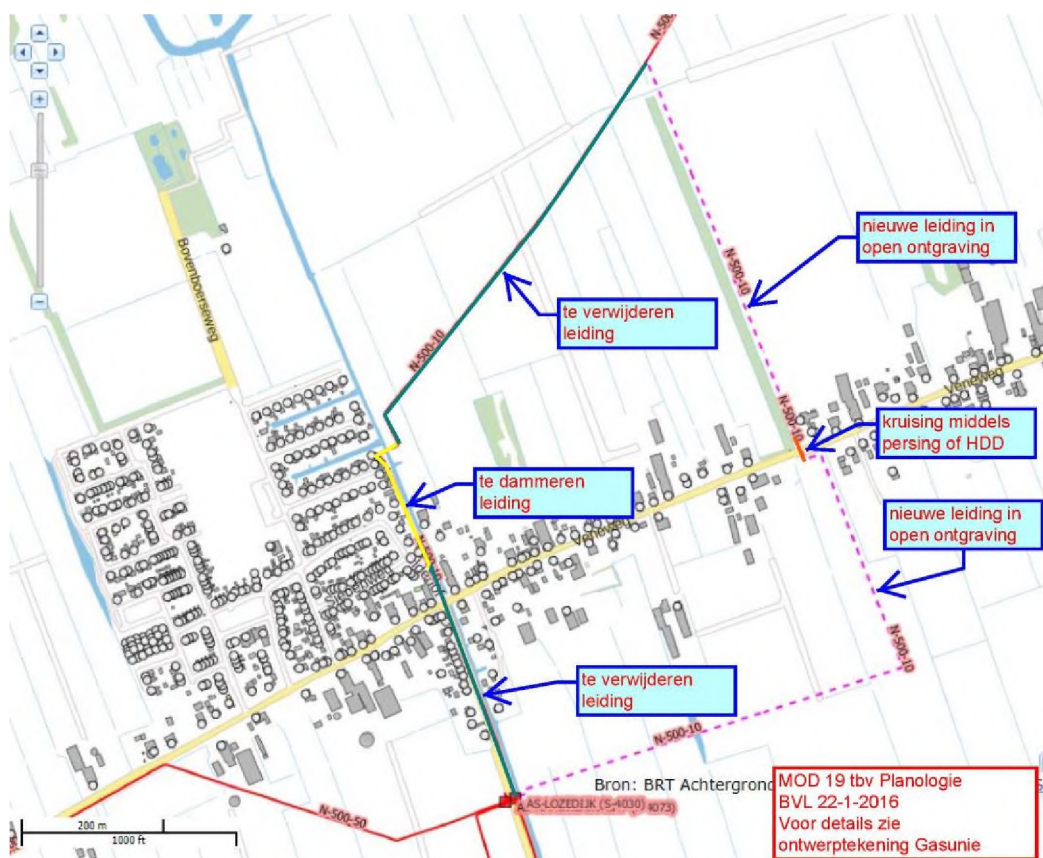
4 TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 RESULTATEN MODIFICATIE 19 (N-500-10-KR-034/035 VERLEGGING WANNEPERVEEN)

4.1.1 Beschrijving ingreep

Modificatie 19 heeft betrekking op de verlegging van een gasleiding bij het dorp Wanneperveen (figuur 2). De huidige leiding door het dorp en in het agrarische gebied ten noorden van het dorp wordt verwijderd en deels gedammd. De nieuwe leiding wordt aan de zuid- en oostkant van Wanneperveen gelegd. Deze nieuwe leiding wordt grotendeels met open ontgraving gelegd. Alleen de kruising met de Veneweg wordt gepasseerd met een persing of HDD.

Zowel de te verwijderen leiding als de nieuwe leiding liggen hoofdzakelijk in agrarisch gebied. Hierbij kruisen ze diverse sloten. Vanwege de ontoegankelijkheid van het gebied zijn deze niet bemonsterd tijdens het natuuronderzoek. Het deel van de nieuwe leiding ten noorden van de Veneweg loopt parallel aan een houtwal. Aangenomen wordt dat de houtwal behouden blijft.

Figuur 2. Ligging van het bestaande (groene en gele lijn) en het nieuwe leidingtracé (roze stippellijn) van modificatie 19.

4.1.2 Beschrijving beschermde soorten

Vaatplanten

Op basis van expert judgement kan worden gesteld dat er op de ingreeplocatie geen streng beschermde plantensoorten voorkomen, omdat de ter plaatse heersende omstandigheden niet geschikt zijn om als groeiplaats voor deze soorten te fungeren. De ingreeplocatie ligt in intensief gebruikte agrarische percelen. Tevens zijn waarnemingen van beschermde planten niet bekend uit de naaste omgeving (bron: NDFF). Negatieve effecten op beschermde planten zijn niet aan de orde.

Vleermuizen

De NDFF bevat één waarneming van gewone dwergvleermuis uit de kern van Wanneperveen. Mogelijk zijn verblijfplaatsen aanwezig in de bebouwing in het dorp. Hieraan vinden echter geen werkzaamheden plaats. Op het tracé zijn geen holtebomen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats van vleermuizen.

De houtwal ten noorden van de Veneweg, waarlangs de nieuwe leiding wordt gelegd, biedt mogelijk geschikt foerageergebied en/of een vliegroute voor vleermuizen vanwege de beschutting. De houtwal zelf blijft intact. Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen (par. 4.1.3).

Grondgebonden zoogdieren

De NDFF bevat één waarneming van otter nabij de Haagjesgracht. Aan dit water vinden geen werkzaamheden plaats; de hier aanwezige leiding wordt ter plaatste gedammerd. Het aangrenzende agrarische landschap vormt geen geschikt leefgebied voor otter of overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn niet aan de orde.

Broedvogels

Geschikte broedlocaties voor vogels zijn vooral aanwezig in bomen, bosschages en oevers van watergangen op de ingreeplocatie. Gedurende het broedseizoen kunnen werkzaamheden in potentieel geschikt broedbiotoop leiden tot verstoring van broedende vogels. Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen (par 4.1.3).

Jaarrond beschermde nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van “vaste rust- of verblijfplaats” zijn niet aanwezig op de ingreeplocatie. Aantasting daarvan is niet aan de orde.

Reptielen

Op basis van het ontbreken van geschikte reptielbiotopen, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden, in combinatie met de regionale verspreiding van reptielen, kan worden aangenomen dat streng beschermde reptielen niet op de ingreeplocatie aanwezig zijn. Negatieve effecten op reptielen zijn daarmee niet aan de orde.

Amfibieën

De ingreeplocatie ligt in agrarisch gebied. De aangrenzende watergangen zijn wellicht geschikt als voortplantingswater voor gewone pad of bruine kikker, maar streng beschermde soorten zullen daar niet voorkomen. Ook zijn deze niet bekend uit de naaste omgeving (bron: NDFF). Vanwege het ontbreken van stilstaande visvrije wateren met een rijke begroeiing van

waterplanten kan er vanuit worden gegaan dat streng beschermde amfibiesoorten niet op de ingreeplocatie voorkomen.

Vissen

In het agrarisch gebied dat zowel door de nieuwe als oude leiding doorkruist wordt, zijn diverse sloten aanwezig. Vanwege de ontoegankelijkheid zijn deze niet bemonsterd bij het veldonderzoek. Zodoende kan niet uitgesloten worden dat hier beschermde soorten aanwezig zijn. Gezien het verspreidingsbeeld van beschermde soorten in de omgeving, is het aannemelijk dat kleine modderkruiper, en mogelijk ook grote modderkruiper en bittervoorn, voorkomen in de watergangen op en nabij de ingreeplocatie.

Werkzaamheden aan deze sloten kunnen leiden tot verstoring van het leefgebied van beschermde vissen. De functionaliteit van het leefgebied komt niet in gevaar, omdat aantasting ervan als gevolg van de haakse doorsnijding van de sloten gering is en ze een eventuele functie als voortplantingsplaats of vaste rust- of verblijfplaats kunnen blijven vervullen. Na afloop worden alle sloten hersteld, zodat er geen sprake is van blijvende aantasting of versnippering.

Om doden en verwonden van vissen te voorkomen dienen werkzaamheden aan sloten uitgevoerd te worden onder ecologische begeleiding (par. 4.1.3).

Ongewervelden

In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen van diverse beschermde ongewervelden (groene glazenmaker, noordse winterjuffer, gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren) uit natuurgebieden ten noorden en ten zuiden van Wanneperveen. Deze gebieden bevinden zich op ruime afstand van de ingreeplocatie. Bovendien vormt het agrarische landschap van de ingreeplocatie geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Daarom zijn negatieve effecten uitgesloten.

4.1.3 Mitigerende maatregelen

Broedvogels

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het terrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.
- Ter hoogte van de houtwal ten noorden van de Veneweg is het niet mogelijk om de ingreeplocatie (verstoringzone) ongeschikt te maken voor vogels; daarvoor is de afstand tussen de graafwerkzaamheden en de houtwal te beperkt. Daarom dient hier gekozen te worden voor werken buiten het broedseizoen.

Vleermuizen

- Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van vleermuizen wordt zo voorkomen.

Vissen

- Bij werkzaamheden in sloten kan het nodig zijn om dit onder ecologische begeleiding uit te voeren (zorgplicht). De noodzaak daarvoor is afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden in de sloten, wat pas duidelijk wordt zodra de precieze ingreep bekend is. De ecologische begeleiding kan bestaan uit het wegvangen van vissen voorafgaand aan werkzaamheden in sloten.

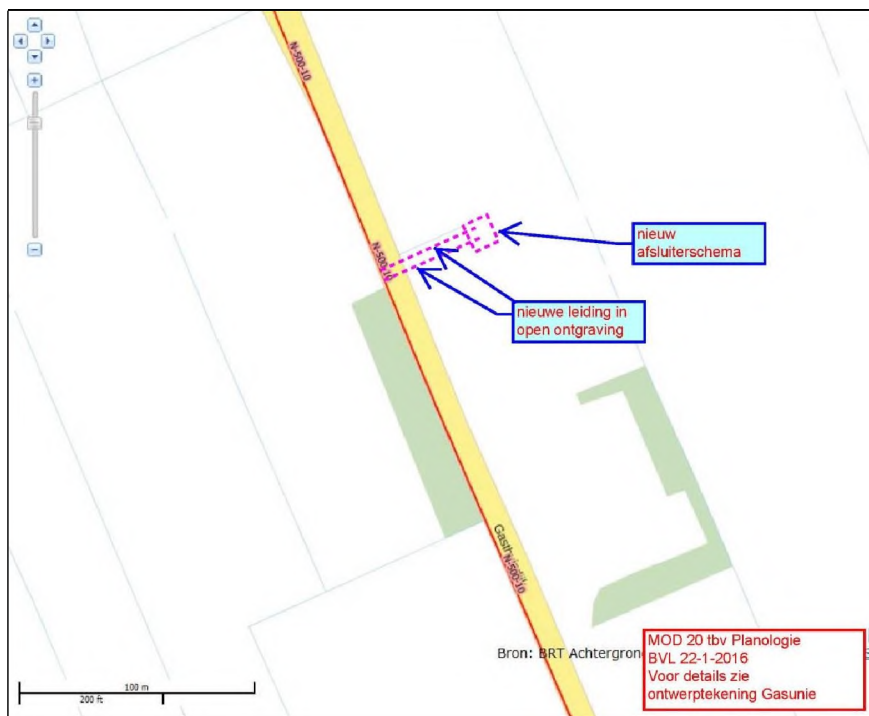
4.1.4 Consequenties Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffwet ten aanzien van beschermde soorten worden niet overtreden, mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Voor het verplaatsen van beschermde vissen is geen ontheffing op de Flora- en faunawet (artikelen 9 en 13) nodig, aangezien het bij voorliggend project niet de bedoeling is om de vissen (definitief) aan de natuur te onttrekken. Ze worden slechts verplaatst van de ingreeplocatie (directe gevarenszone) naar vergelijkbaar habitat in de directe omgeving. Dit verplaatsen gebeurt in één keer en vindt plaats buiten de kwetsbare perioden van aanwezige soorten. Een ontheffing van de Ffwet is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 RESULTATEN MODIFICATIE 20 (NIEUW SCHEMA S-4082 NAM GASTHUISDIJK)

4.2.1 Beschrijving ingreep

Modificatie 20 heeft betrekking op de aanleg van een nieuw afsluiterschema op de NAM-locatie Gasthuisdijk (figuur 3). Hiervoor wordt tevens een nieuwe leiding in open ontgraving aangelegd. De ingreeplocatie bevindt zich direct naast de NAM-locatie Gasthuisdijk en bestaat uit asfalt en kortgemaaid grasveld. Rondom de NAM-locatie staat een bosje en struweel.

Figuur 3. Ligging van het nieuwe afsluiterschema en het nieuwe leidingtracé (roze stippellijn) van modificatie 20.

4.2.2 Beschrijving beschermde soorten

Vaatplanten

Op basis van expert judgement kan worden gesteld dat er op de ingreeplocatie geen streng beschermde plantensoorten voorkomen, omdat de ter plaatse heersende omstandigheden niet geschikt zijn om als groeiplaats voor deze soorten te fungeren. De ingreeplocatie ligt op een locatie met asfalt en intensief beheerd grasland. Tevens zijn waarnemingen van beschermde planten niet bekend uit de omgeving van de ingreeplocatie (bron: NDFF). Beschermde soorten zijn beperkt tot het oostelijk gelegen Natura2000-gebied De Wieden, waar soorten voorkomen als groenknolorchis, rietorchis, welriekende nachtorchis en wilde gagel. De op de ingreeplocatie heersende omstandigheden zijn niet geschikt voor deze of andere beschermde plantensoorten. Negatieve effecten op beschermde planten zijn niet aan de orde.

Vleermuizen

De ingreeplocatie ligt in een zeer open landschap; potentiële verblijfplaatsen zoals bomen ontbreken. Vanwege het ontbreken van beschutting en watergangen is er ook geen sprake van

essentieel foerageergebied of vliegroutes. Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

De NDFF bevat geen waarnemingen van streng beschermde grondgebonden zoogdieren nabij de ingreeplocatie. Op basis van het veldbezoek kan gesteld worden dat de ingreeplocatie geen belangrijk onderdeel uitmaakt van het leefgebied van dergelijke soorten. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn niet aan de orde.

Broedvogels

Geschikte broedlocaties voor vogels zijn vooral aanwezig in het bosje en struweel rondom de NAM-locatie. Gedurende het broedseizoen kunnen werkzaamheden in potentieel geschikt broedbiotoop leiden tot verstoring van broedende vogels. Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen (zie par 4.2.3).

Jaarrond beschermde nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van “vaste rust- of verblijfplaats” zijn niet aanwezig op de ingreeplocatie. Aantasting daarvan is niet aan de orde.

Reptielen

Op basis van het ontbreken van geschikte reptielbiotopen, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden, in combinatie met de regionale verspreiding van reptielen, kan worden aangenomen dat streng beschermde reptielen niet op de ingreeplocatie aanwezig zijn. Negatieve effecten op reptielen zijn daarmee niet aan de orde.

Amfibieën

De ingreeplocatie ligt op een plek met asfalt en kort gemaaid grasland. Op of nabij de ingreeplocatie zijn geen oppervlaktewateren aanwezig. Ook zijn streng beschermde amfibieënsoorten niet bekend uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie (bron: NDFF). Vanwege het ontbreken van stilstaande visvrije wateren met een rijke begroeiing van waterplanten kan er vanuit worden gegaan dat streng beschermde amfibieënsoorten niet op de ingreeplocatie voorkomen.

Vissen

De ingreeplocatie ligt op een plek met asfalt en kort gemaaid grasland. Op of nabij de ingreeplocatie zijn geen oppervlaktewateren aanwezig. Daarmee is het voorkomen van streng beschermde vissoorten uitgesloten.

Ongewervelden

In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen van groene glazenmaker en platte schijfhoren uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie (figuur 5). Het voorkomen van deze soorten op de ingreeplocatie is uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Ze zijn beperkt tot het Natura2000-gebied De Wieden.

Ook overige beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden die een juridisch zwaardere bescherming genieten komen niet voor op de ingreeplocatie. Oorzaken hiervoor zijn dat zwaardere beschermde ongewervelden uiterst zeldzaam zijn in Nederland en dat de verspreiding van deze soorten zich beperkt tot bijzondere milieus, zoals hoogvenen,

kalkgraslanden, voedselarme vennen en oude eikenbossen. Deze milieus zijn op of nabij de ingreeplocatie niet voorhanden.

4.2.3 Mitigerende maatregelen

Broedvogels

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het terrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

4.2.4 Consequenties Flora- en faunawet

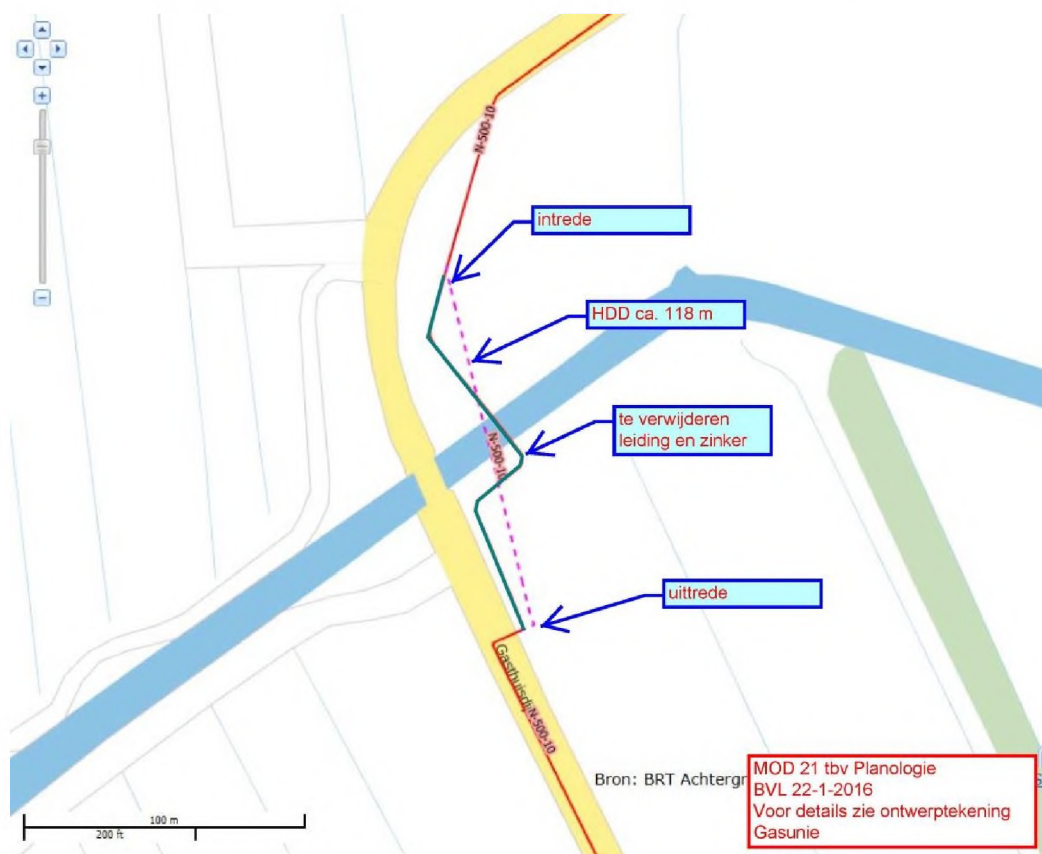
Verbodsbepalingen van de Ffwet ten aanzien van beschermde soorten worden niet overtreden, mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Ffwet is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.3 RESULTATEN MODIFICATIE 21 ((N-500-10-KR-042 VERVANGEN TRIFORM NIEUWE VAART))

4.3.1 Beschrijving ingreep

Modificatie 21 heeft betrekking op het vervangen van de zinker onder de Nieuwe Vaart (figuur 3). De nieuwe leiding wordt aangelegd middels een horizontaal gestuurde boring (HDD). De ingreeplocatie kruist de Nieuwe Vaart en ligt in de graslanden aan weerszijden ervan. Het verwijderen van de oude leiding zal grotendeels gebeuren in open ontgraving.

Figuur 4. Ligging van de te vervangen zinker (groene lijn) en nieuwe leiding (stippellijn) onder de Nieuwe Vaart van modificatie 21.

4.3.2 Beschrijving beschermde soorten

Vaatplanten

De NDFF bevat geen waarnemingen van streng beschermde plantensoorten op de ingreeplocatie. Een locatie met onder meer diverse orchideeën bevindt zich ruim een kilometer ten zuiden van de ingreeplocatie, in het Natura 2000-gebied De Wieden. De ingreeplocatie zelf vormt geen geschikte groeiplaats voor deze en andere beschermde soorten. Negatieve effecten op beschermde planten zijn niet aan de orde.

Vleermuizen

De ingreeplocatie ligt in een open landschap, waarin potentiële verblijfplaatsen zoals bomen ontbreken. Mogelijk wordt gefoerageerd langs de watergangen, maar van essentieel

foerageergebied is geen sprake. Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

De NDFF bevat enkele waarnemingen van ottersporen (mest) nabij de brug van de Gasthuisdijk over de Nieuwe Vaart. Op basis van het veldbezoek kan gesteld worden dat de ingreeplocatie zelf (smalle oeverzone met achterliggend kort grasland) geen essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soort. Verstoring van otter in de omgeving wordt voorkomen door niet 's nachts te werken (zie par. 4.3.3). Andere streng beschermde soorten zijn niet bekend uit de naaste omgeving.

Broedvogels

Geschikte broedlocaties voor vogels zijn hoofdzakelijk beperkt tot de ruiger begroeide oevers van de Nieuwe Vaart. Gedurende het broedseizoen kunnen werkzaamheden in potentieel geschikt broedbiotoop leiden tot verstoring van broedende vogels. Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen (zie par. 4.3.3).

Jaarrond beschermde nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van "vaste rust- of verblijfplaats" zijn niet aanwezig op de ingreeplocatie. Aantasting daarvan is niet aan de orde.

Reptielen

Iets ten noorden van de ingreeplocatie is een waarneming bekend van ringslang. Het betreft een verkeersslachtoffer. Op de ingreeplocatie vormen de smalle oevers van de Nieuwe Vaart is marginaal geschikt biotoop. Vanwege de beperkte breedte van de oeverzone en het ontbreken van broeihopen vormt de locatie geen essentieel onderdeel van het leefgebied. Negatieve effecten op individuen zijn niet aan de orde. Mocht er incidenteel een ringslang voorkomen op de ingreeplocatie, dan zal deze uit zichzelf vluchten zodra de werkzaamheden beginnen.

Amfibieën

Algemene soorten als gewone pad en bruine kikker kunnen de Nieuwe Vaart gebruiken als voortplantingswater. Streng beschermde en meer kritische soorten komen daar niet voor. Ook zijn er geen waarnemingen bekend uit de directe omgeving (bron: NDFF). Vanwege het ontbreken van stilstaande visvrije wateren met een rijke begroeiing van waterplanten, kan worden aangenomen dat de ingreeplocatie geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van streng beschermde amfibiesoorten.

Vissen

De NDFF bevat geen waarnemingen van beschermde vissen in de omgeving. Op basis daarvan wordt de kans op aanwezigheid van beschermde soorten op de ingreeplocatie klein geacht. Wel zal de Nieuwe Vaart leefgebied vormen voor algemene vissoorten. Zolang de werkzaamheden niet gepaard gaan met tijdelijke drooglegging (afdammen en leegpompen) van delen van de Nieuwe Vaart, zijn negatieve effecten op vissen niet aan de orde.

Indien droogleggen wel nodig is, dient dit onder ecologische begeleiding plaats te vinden (zorgplicht). De ecologische begeleiding kan bestaan uit het wegvangen van vissen voorafgaand aan werkzaamheden in sloten (zie par. 4.3.3).

Ongewervelden

De NDFF bevat waarnemingen van groene glazenmaker, noordse winterjuffer en platte schijfhoren uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie. Alle waarnemingen zijn afkomstig uit het Natura 2000-gebied De Wieden. De ingreeplocatie zelf ligt net buiten het Natura 2000-gebied en maakt vanwege het ontbreken van geschikt habitat geen onderdeel uit van het leefgebied.

Ook overige beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden die een juridisch zwaardere bescherming genieten komen niet voor op de ingreeplocatie. Oorzaken hiervoor zijn dat zwaardere beschermde ongewervelden uiterst zeldzaam zijn in Nederland en dat de verspreiding van deze soorten zich beperkt tot bijzondere milieus, zoals hoogvenen, kalkgraslanden, voedselarme vennen en oude eikenbossen. Deze milieus zijn op of nabij de ingreeplocatie niet voorhanden.

4.3.3 Mitigerende maatregelen

Broedvogels

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het werkterrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het zeer kort houden van vegetaties (inclusief oeverzone). Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

Otter

- Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van het leefgebied van otter wordt zo voorkomen.

Vissen

- Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de Nieuwe Vaart, kan ecologische begeleiding nodig zijn. De noodzaak daarvoor is afhankelijk van de feitelijke werkzaamheden (omvang van de ingreep in open water, type werkzaamheden etc.). Dat wordt pas duidelijk zodra de precieze werkwijze bekend is. De ecologische begeleiding kan bestaan uit het wegvangen van vissen voorafgaand aan de werkzaamheden in de Nieuwe Vaart.

4.3.4 Consequenties Flora- en faunawet

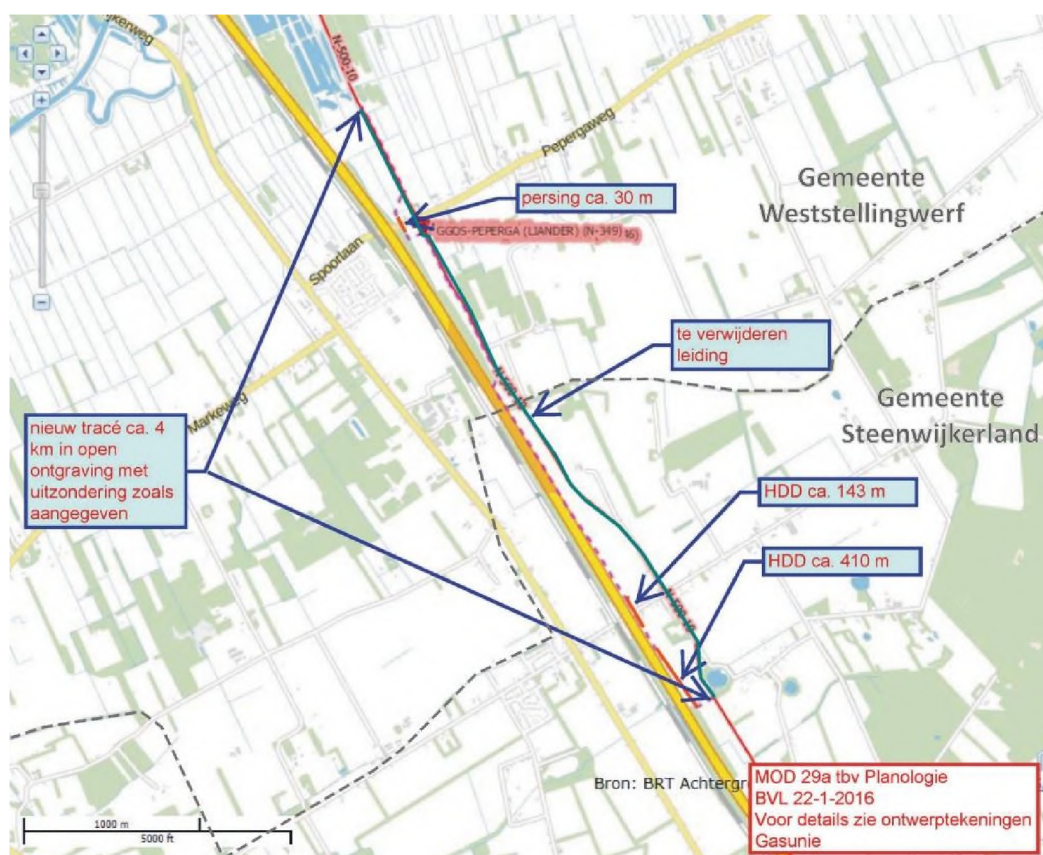
Verbodsbepalingen van de Ffwet ten aanzien van beschermde soorten worden niet overtreden, mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Voor het verplaatsen van beschermde vissen is geen ontheffing op de Flora- en faunawet (artikelen 9 en 13) nodig, aangezien het bij voorliggend project niet de bedoeling is om de vissen (definitief) aan de natuur te onttrekken. Ze worden slechts verplaatst van de ingreeplocatie (directe gevarenszone) naar vergelijkbaar habitat in de directe omgeving. Dit verplaatsen gebeurt in één keer en vindt plaats buiten de kwetsbare perioden van aanwezige soorten. Een ontheffing van de Ffwet is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 RESULTATEN MODIFICATIE 29A (VERLEGGING N-500-10-KR-062-069 DE BLESSE)

4.4.1 Beschrijving ingreep

Modificatie 29a heeft betrekking op het verleggen van een gasleiding over een lengte van circa 4 kilometer. Ongeveer de helft hiervan ligt in de gemeente Steenwijkerland. Zowel het bestaande als het nieuwe leidingtracé ligt parallel aan de A32 tussen Steenwijk en Wolvega, zoals te zien in figuur 5. Het landschap rond de leidingtracés is hoofdzakelijk agrarisch.

Zowel het verwijderen van de oude leiding als het aanleggen van de nieuwe leiding vindt grotendeels plaats in open ontgraving. Uitzondering vormen twee boringen (HDD) ter hoogte van de Koningin Wilhelminalaan en iets zuidelijker ter hoogte van een paardenwei. Na afloop van het werk wordt het werkterrein zo goed mogelijk in oorspronkelijke staat hersteld.

Figuur 5. Ligging van het bestaande (groene lijn) en het nieuwe leidingtracé (rode stippellijn) tussen Steenwijk en Wolvega. Voorliggende rapportage gaat alleen over de zuidelijke helft van het tracé dat ligt in de gemeente Steenwijkerland.

4.4.2 Beschrijving beschermde soorten

Vaatplanten

De NDFF bevat geen waarnemingen van streng beschermde planten op of in de buurt van de leidingtracés. Op basis van expert judgement wordt de kans op aanwezigheid van beschermde plantensoorten op de ingreeplocatie klein geacht, aangezien de ter plaatse heersende omstandigheden veelal ongeschikt zijn om als groeiplaats voor deze soorten te fungeren.

Verreweg het grootste deel van de tracés voert door vrij grootschalige, intensief beheerde graslanden. Hooguit bevatten sommige houtwallen enige potentie, maar aangezien deze haaks gekruist worden is aantasting ervan minimaal. Indien de werkstrook ter plaatse van landschapselementen zo smal mogelijk gehouden wordt, is de kans op negatieve effecten op streng beschermde planten te verwaarlozen.

Vleermuizen

De bestaande leiding kruist verschillende houtwallen en lanen. Aangezien er binnen een afstand van 5 meter tot de leiding in principe geen grote bomen mogen staan, wordt aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen op de leiding niet verwacht. Dit is ook in het veld geconstateerd. Kans op negatieve effecten op vleermuizen wordt teniet gedaan door het treffen van mitigerende maatregelen (zie par. 4.4.3).

Het tracé voor de nieuwe leiding kruist eveneens enkele houtwallen/bomenrijen. Binnen de een aantal daarvan zijn reeds openingen aanwezig, waardoor kap van oudere bomen niet aan de orde is. Op twee locaties (halverwege KR-062-A15 en halverwege KR-064-A15) moeten waarschijnlijk wel enkele bomen worden gekapt ten behoeve van de leidingaanleg. De veldcheck heeft uitgewezen dat deze geen essentiële waarde hebben voor vleermuizen. Verblijfplaatsen zijn niet in de bomen aanwezig. Daarnaast zal het kappen van enkele bomen niet leiden tot aantasting van vliegroutes. De bomenlaan op KR-064-A15 komt uit op de snelweg, wat betekend dat deze niet zal functioneren als vliegroute. De houtwal op KR-062-A15 functioneert mogelijk wel als vliegroute, maar het kappen van enkele bomen zal niet leiden tot hele grote gaten. Wel wordt geadviseerd om het kappen van grotere bomen zoveel mogelijk te beperken door de werkstrook ter plaatse van de houtwal zo smal mogelijk te houden. Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden nageleefd (par. 4.4.3), zijn negatieve effecten op vleermuizen niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de directe omgeving van de leidingtracés ontbreken waarnemingen van streng beschermde soorten. Uit de ruimere omgeving zijn waarnemingen bekend van otter, steenmarter en eekhoorn (NDFF). Op de leidingtracés zijn geen beschermde onderdelen van de leefgebieden van deze soorten aangetroffen, zoals verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren daarmee niet aan de orde.

Broedvogels

Potentieel geschikte broedlocaties voor vogels zijn voornamelijk aanwezig in houtwallen, laanbomen en extensief beheerde graslanden op de leidingtracés. Kans op broedende weidevogels in de agrarische percelen wordt beperkt geacht, gezien het vrij intensieve beheer van de percelen. Gedurende het broedseizoen kunnen werkzaamheden in potentieel geschikt broedbiotoop leiden tot verstoring van broedende vogels. Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen (zie par. 4.4.3).

Jaarrond beschermde nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van “vaste rust- of verblijfplaats” zijn niet aanwezig op de ingreeplocatie. Aantasting daarvan is niet aan de orde.

Reptielen

Op basis van het ontbreken van geschikte reptielbiotopen, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden, in combinatie met de regionale verspreiding van reptielen,

kan worden aangenomen dat streng beschermde reptielen niet op de ingreeplocatie aanwezig zijn. Negatieve effecten op reptielen zijn daarmee niet aan de orde.

Amfibieën

Open water op en nabij de leidingtracés is beperkt tot enkele sloten en de watervlas Het Veentje in het zuiden. Geïsoleerde visvrije wateren die rijk zijn aan waterplanten ontbreken. Mede vanwege het ontbreken van waarnemingen van beschermde amfibieën uit de omgeving, zijn negatieve effecten op amfibieën niet aan de orde.

Vissen

De NDFF bevat waarnemingen van kleine modderkruiper (Ffwet tabel 2) uit de regio van de leidingtracés. Op de leidingtracés wordt de soort niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte wateren. Open water op de leidingtracés is beperkt tot de ondiepe slootjes naast de Kerkhoflaan. Visrijke wateren zijn niet aanwezig, ervan uitgaande dat het veentje ongemoeid blijft. Negatieve effecten op vissen zijn daarmee uitgesloten.

Ongewervelden

Beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden die een juridisch zwaardere bescherming genieten komen niet voor op de leidingtracés. Oorzaken hiervoor zijn dat zwaarder beschermde ongewervelden uiterst zeldzaam zijn in Nederland en dat de verspreiding van deze soorten zich beperkt tot bijzondere milieus, zoals hoogvenen, kalkgraslanden, voedselarme vennen en oude eikenbossen. Deze milieus zijn op de leidingtracés niet voorhanden.

4.4.3 Mitigerende maatregelen

Vleermuizen

- Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van vleermuizen wordt zo voorkomen.
- Ter hoogte van de kruising met de houtwal op KR-062-A15) wordt geadviseerd om de werkstrook zo smal mogelijk te houden en het kappen van grotere bomen zoveel mogelijk te voorkomen.

Broedvogels

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het terrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

4.4.4 Consequenties aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffwet ten aanzien van beschermde soorten worden niet overtreden, mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Ffwet is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

5 VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Modificaties 19 en 29a liggen ruim buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Voor die ingrepen is er geen kans op externe werking. Verdere toetsing aan de Nbwet is voor deze modificaties niet nodig.

Modificaties 20 en 21 liggen aan de rand van het Natura 2000-gebied De Wieden (zie figuur 4). Voor deze ingrepen is een voortoets nodig om te kunnen beoordelen of er een kans is op negatieve effecten. In de volgende paragrafen worden de resultaten van de voortoets beschreven. Voor kwalificerende habitattypen en soorten wordt aangegeven of er negatieve effecten worden verwacht en zo ja, of er een kans is op significante effecten.

Habitattypen

Het deel van het Natura 2000-gebied dat grenst aan de modificaties 20 en 21 is aangewezen als vogelrichtlijngebied. Kwalificerende habitattypen liggen op ruime afstand (>600m). Negatieve effecten worden niet verwacht.

Habitatrichtlijnsoorten

Het deel van het Natura 2000-gebied dat grenst aan de modificaties 20 en 21 is aangewezen als vogelrichtlijngebied. Leefgebieden van habitatsoorten liggen op ruime afstand van de ingreeplocaties. Negatieve effecten worden niet verwacht.

Broedvogels

De Wieden is aangewezen voor de volgende broedvogels:

- A021 Roerdomp (*Botaurus stellaris*)
- A029 Purperreiger (*Ardea purpurea*)
- A037 Kleine zwaan (*Cygnus bewickii* (*Cygnus columbianus bewickii*))
- A068 Nonnetje (*Mergus albellus*)
- A081 Bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*)
- A094 Visarend (*Pandion haliaetus*)
- A119 Porseleinhoen (*Porzana porzana*)
- A122 Kwartelkoning (*Crex crex*)
- A197 Zwarte stern (*Chlidonias niger*)
- A229 IJsvogel (*Alcedo atthis*)

De ingreeplocaties van modificatie 20 en 21 bieden geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Modificatie 20 betreft een locatie met asfalt en kort gemaaid grasland, grenzend aan een weg en NAM-locatie net buiten de grens van het Natura2000-gebied. Modificatie 21 bevindt zich in de graslanden aan weerszijde van de Nieuwe Vaart, pal naast de weg. Het leefgebied van de kwalificerende vogelsoorten bevindt zich in natte graslanden en rietvelden ten westen van de Gasthuisdijk. Beide ingrepen zijn dusdanig beperkt en lokaal dat deze niet zorgen voor uitstraling van verstoring op grotere afstand.

Niet-broedvogels

De Wieden is aangewezen voor de volgende niet-broedvogels:

- A005 Fuut (*Podiceps cristatus*)

-
- A017 Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*)
 - A041 Kolgans (*Anser albifrons*)
 - A043 Grauwe gans (*Anser anser*)
 - A050 Smient (penelope)
 - A051 Krakeend (strepera)
 - A059 Tafeleend (*Aythya ferina*)
 - A061 Kuifeend (*Aythya fuligula*)
 - A070 Grote zaagbek (*Mergus merganser*)
 - A153 Watersnip (*Gallinago gallinago*)
 - A275 Paapje (*Saxicola rubetra*)
 - A292 Snor (*Locustella luscinioides*)
 - A295 Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)
 - A298 Grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*)

De ingreeplocaties van modificatie 20 en 21 bieden geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Modificatie 20 betreft een locatie met asfalt en kort gemaaid grasland, grenzend aan een weg en NAM-locatie net buiten de grens van het Natura2000-gebied. Modificatie 21 bevindt zich in de graslanden aan weerszijde van de Nieuwe Vaart, pal naast de weg. Het leefgebied van de kwalificerende vogelsoorten bevindt zich in natte graslanden en rietvelden ten westen van de Gasthuisdijk. Beide ingrepen zijn dusdanig beperkt en lokaal dat deze niet zorgen voor uitstraling van verstoring op grotere afstand.

6 BEOORDELING NATUURNETWERK NEDERLAND

In Overijssel is het NNN (ofwel de EHS) vastgelegd in de Omgevingsverordening Overijssel. Het werkingsgebied van de EHS wordt begrensd door de geometrische plaatsbepaling van de EHS op de digitale kaart 'EHS' horende bij deze verordening.

Alle vier de modificaties liggen geheel buiten de begrenzing van de EHS. Modificatie 20 en 21 liggen er wel vlak bij; de werkterreinen van deze modificaties liggen ten oosten van de gasthuisdijk, terwijl percelen direct ten westen ervan zijn begrensd als EHS. Modificatie 19 en 29a liggen op ruimere afstand van de EHS (> 150 m).

Aangezien In Overijssel geen externe werking voor de EHS geldt, is er bij geen van de modificaties kans op aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Verdere toetsing is niet nodig.

7 CONCLUSIES

7.1 CONSEQUENTIES NATUURWETGEVING

Flora- en faunawet

- Het verspreidingsbeeld van streng beschermde soorten op de ingreeplocaties en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingrepen is actueel en compleet. Vervolgonderzoek is niet nodig.
- Op de ingreeplocaties en/of binnen de invloedssfeer ervan komen mogelijk de volgende beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Ffwet voor: broedvogels, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, bittervoorn, vleermuizen en otter.
- Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand of tijdens de werkzaamheden. Deze zijn opgenomen in de volgende paragraaf.
- Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen, en eventuele werkzaamheden in de aangrenzende watergang gering blijven, wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 11 van de Ffwet voorkomen.

Natuurbeschermingswet 1998

- Er is geen kans op een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Wieden.

Natuurnetwerk Nederland

- De ingreep ligt geheel buiten de begrenzing van de NNN. Er is geen kans op significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

7.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

Broedvogels (alle ingreeplocaties)

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het terrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op het werkterrein, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.
- Voor modificatie 19 is het ter hoogte van de houtwal ten noorden van de Veneweg niet mogelijk om de ingreeplocatie (verstoringsszone) ongeschikt te maken voor vogels; daarvoor is de afstand tussen de graafwerkzaamheden en de houtwal te beperkt. Daarom dient hier gekozen te worden voor werken buiten het broedseizoen.

Vleermuizen en otter (modificatie 19, 21 en 29a)

- Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van nachttactieve dieren wordt zo voorkomen.

- Voor modificatie 29a wordt geadviseerd om de werkstrook ter hoogte van de kruising met de houtwal (KR-062-A15) zo smal mogelijk te houden en het kappen van grotere bomen zoveel mogelijk te voorkomen.

Vissen (modificatie 19 en 21)

- Bij werkzaamheden in watergangen kan het nodig zijn om dit onder ecologische begeleiding uit te voeren (zorgplicht). De noodzaak daarvoor is afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden in de watergangen, wat pas duidelijk wordt zodra de precieze ingreep bekend is. De ecologische begeleiding kan bestaan uit het wegvangen van vissen voorafgaand aan de werkzaamheden.

7.3 AANBEVELINGEN

- Om de voorgestelde mitigerende maatregelen te borgen kunnen deze worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Uitvoering van de mitigerende maatregelen is nodig om overtreding van de Ffwet te voorkomen.

7.4 SAMENVATTING

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de resultaten van de quick scan. De kleuren geven aan of specifiek aandacht besteed moet worden aan aanwezige natuurwaarden.

GROEN	geen problemen, werkzaamheden kunnen zonder meer worden uitgevoerd.
ORANJE	attention vereist: de werkzaamheden zijn gebonden aan een periode of wijze van uitvoer.
ROOD	werkzaamheden kunnen pas worden uitgevoerd na mitigerende maatregelen (verplaatsen individuen).
PAARS	werkzaamheden kunnen nog niet worden uitgevoerd; verder onderzoek is vereist.

NATUURWAARDEN	EFFECTEN DOOR UITVOERING GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN	MITIGERENDE MAATREGELEN	ONTHEFFING NODIG?
FLORA- EN FAUNAWET			
Vogels	Verstoring in broedseizoen	Werken buiten broedseizoen voor vogels (maart t/m juli), of mitigerende maatregelen treffen vóór aanvang broedseizoen.	Nee
Vleermuizen, otter	Verstoring foeragerende dieren	Werkzaamheden alleen overdag uitvoeren.	Nee
Vissen	Sterfte individuen	Wegvangen en verplaatsen van vissen kan nodig zijn ¹	Nee
NATUURBESCHERMINGSWET 1998			
Locatie ligt buiten N2000, geen externe werking	Geen	Geen	Nee
NATUURNETWERK NEDERLAND			
Locatie ligt buiten NNN, geen externe werking	Geen	Geen	Nee

¹ Alleen aan de orde indien de watergangen niet geheel ongemoeid kunnen blijven: in dat geval hangt de noodzaak voor deze maatregel af van de precieze ingreep in de watergang.

8 BRONNEN

- Besluit Natura 2000-gebied De Wieden.
- Nationale Databank Flora en Fauna, gegevensaanvraag maart 2016.
- N.V. Nederlandse Gasunie, 2015. Gasunie Technische Standaard. Constructie Specifieke Grondzaken CSK-14-N. Natuuronderzoek. Versie 1, 15-06-2015.